

Wskazówki dla nauczycieli i rodziców

Poznaję emocje są uzupełnieniem dydaktycznym do scenariuszy lekcji o emocjach dla zerówek i dla klas I-III szkół podstawowych.

Publikacja pozwala podjąć pracę z dzieckiem zarówno w ramach zajęć rewalidacyjnych, jak i w ramach podstawowego programu zajęć na etapie edukacji wczesnoszkolnej. Będzie także doskonałym narzędziem dla rodziców pragnących przybliżyć problematykę emocji swoim dzieciom. Książka proponuje 33 rozdziały tematyczne, każdy poświęcony innej emocji.

Praca z dzieckiem podzielona jest w każdym rozdziale na kilka etapów. W pierwszej kolejności dziecko postawione jest przed pewną konkretną sytuacją, której bohaterowie poddani są danej emocji. Na tym etapie dziecko pracuje samodzielnie, służą temu tekst i ilustracja, a także pierwsze polecenie kolorowania z kluczem, ale potrzebna może być pomoc nauczyciela przy czytaniu opisu sytuacji kontekstowej, który ma formę historyjki. Drugim etapem są pytania odwołujące się do kontekstu i wywołanej nim emocji. Na tym etapie rola nauczyciela jest kluczowa: pytania ma-

ją na celu wywołać refleksję dziecka nad daną emocją i powinny stać się pretekstem do dalszej dyskusji nad tą emocją. Następnym etapem jest seria zadań do wykonania przez dziecko, poprzez różnego rodzaju zabawy edukacyjne, które pozwolą lepiej rozumieć emocje i odnaleźć związek pomiędzy wiedzą teoretyczną a własnymi doświadczeniami. Współpraca z nauczycielem jest na nowo rekomendowana przy dwóch ostatnich ćwiczeniach każdego rozdziału. Pierwszy z nich zatytułowany „Do przemyślenia” przytacza przysłowia, aforyzmy lub konteksty literackie nawiązujące do danej emocji. Cytaty mają zachęcić dziecko do przemyśleń i powinny stać się pretekstem do szerszej rozmowy z dzieckiem nie tylko o emocjach, ale także o przemyśleniach nad emocjami w kulturze i literaturze. Ostatnie zadanie, w którym omawiane jest zagadnienie wyrażania emocji, ale także jej przyczyn, może być punktem wyjścia do zabawy z dzieckiem w wyrażanie emocji poprzez mimikę i poprzez gesty.

Poznaję emocje jest pomocą dydaktyczną, która może być wykorzystana na różne sposoby. Nauczyciele i rodzice znajdą w tej publikacji wiele pomysłów, które będą mogli twórczo rozwinąć w pracy z dzieckiem nad trudną problematyką emocji, ich rozumienia, a także radzenia sobie z nimi.

Nazwa emocji omawianej w danym rozdziale

Opis kontekstu budzącego daną emocję. Do przeczytania samodzielnie przez dziecko lub do przeczytania dziecku.

Kolorowanka z kluczem wprowadzająca dziecko w sytuację budzącą emocję.

Pytania nawiązujące do kontekstu i danej emocji. Do rozwinięcia przez nauczyciela.

Zakłopotanie

Zakłopotanie – rysunek wzorcowy

Nieszczęśliwy wypadek
Janek bardzo lubi grać w piłkę. Często po szkole wychodzi z kolegami na boisko. Ania często mu towarzyszy, chociaż sama nie lubi grać. Siada wtedy na ławce i kibicuje. Dzisiaj miała miejsce nieprzyjemna sytuacja. Janek niechcący kopnął piłkę w stronę siedzącej Ani. Piłka uderzyła dziewczynkę w twarz. Ania rozplakała się. Jankowi jest przykro, że zrobił jej krzywdę. Próbuje ją pocieszyć i czuje się nieswojo.

● Pokoloruj obrazek kolorami, które kojarzą Ci się z uczuciem zakłopotania. Czy są to te same kolory, co na rysunku wzorcowym?

● Zastanów się i odpowiedz na pytania:
Czy Janek jest winny tego, co się stało? Co według Ciebie powinien zrobić?
Czy Ania jest zła na Janka, jak sądzisz?
Czy zdarzyło Ci się niechcący zrobić komuś krzywdę? Co wtedy czułeś?
W jakich innych sytuacjach możemy czuć zakłopotanie?
Jaka jest różnica między uczuciem zakłopotania a uczuciem wstydu?

30

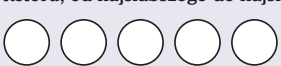
● Jakie inne uczucia kojarzą Ci się z uczuciem zakłopotania? Z podanych poniżej uczuć wybierz sześć najbliższych zakłopotaniu i wpisz je w dymki na obrazku:
rozczarowanie, ośmieszenie, zdziwienie, zazdrość, smutek, poczucie winy, obojętność, wstyd, spokój, okrepowanie

● Przypomnij sobie kiedy ostatnio odczuwałeś zakłopotanie. Czy według Ciebie było to słabe, czy silne uczucie? Wybierz kredkę w kolorze, który kojarzy Ci się z zakłopotaniem i pokoloruj nią twarz, słabiej – jeżeli Twoje uczucie było słabe, odpowiednio dociskając kredkę – jeżeli było mocne.

● Jaki kolor kojarzy Ci się z zakłopotaniem? Pokoloruj pięć kółek na pięć odcieni wybranego koloru, od najsłabszego do najsilniejszego.

Odczuwanie zakłopotania
Kiedy jesteśmy zakłopotani, możemy odczuwać wiele różnych emocji i rozmaicie je wyrażać. Niektórzy się czerwienią, innym trzęsą się ręce. Inni „zapominają języka w gębie”, czyli nie wiedzą, co powiedzieć. Ogólnie, kiedy jesteśmy zakłopotani, nie wiemy, jak powinniśmy się zachować. Jak Ty sobie radzisz w takiej sytuacji?

Do przemyślenia
Czasami mówimy, że ktoś „znalazł się w kłopotliwym położeniu”. Co to znaczy, jak myślisz?

31

Ćwiczenia przybliżające dziecku rozumienie emocji.

Przysłowie lub cytat z utworu literackiego mający posłużyć wspólnej refleksji dziecka z nauczycielem na temat danej emocji.

Tekst o przyczynach i wyrażaniu danej emocji, mogący posłużyć dalszym zabawom nawiązującym do wyrażania emocji.